

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 145/22

U Luxembourggu 8. rujna 2022.

Mišljenje nezavisne odvjetnice u predmetu C-356/21 | TP (Audiovizualni montažer za javnu televiziju)

Nezavisna odvjetnica Čapeta: Spolna orijentacija ne može biti razlog za odbijanje sklapanja ugovora sa samozaposlenim radnikom

Ne može se pozivati na slobodu izbora ugovorne strane kako bi se opravdala diskriminacija na temelju spolne orijentacije

Samozaposleni radnik sedam je godina poljskoj javnoj televizijskoj postaji pružao montažerske usluge na temelju uzastopnih kratkoročnih ugovora. U prosincu 2017. sa svojim partnerom objavio je božićni glazbeni videozapis na YouTubeu s ciljem promicanja tolerancije prema istospolnim parovima. Ubrzo nakon objave tog videozapisa, televizijska postaja obavijestila je tog radnika da se njegov trenutačni ugovor otkazuje i da novi neće biti sklopljen.

Smatrajući da je televizijska postaja donijela te odluke zbog njegove spolne orijentacije, samozaposleni radnik podnio je Okružnom sudu u Varšavi tužbu za naknadu štete. Poljski sud u biti je pitao Sud je li u takvom predmetu primjenjiva Okvirna direktiva za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja¹, koja bi zabranjivala poljsko zakonodavstvo kojim se omogućuje odbijanje sklapanja ugovora sa samozaposlenim radnikom zbog njegove spolne orijentacije.

U svojem danas iznesenom mišljenju nezavisna odvjetnica Tamara Čapeta zauzela je stajalište da **Direktiva obuhvaća situacije odbijanja sklapanja ugovora sa samozaposlenim radnikom zbog njegove spolne orijentacije**. Također je pojasnila da se **ne može uspješno pozivati na slobodu izbora ugovorne strane kako bi se opravdala diskriminacija na temelju spolne orijentacije**.

Kao prvo, **Direktiva se izričito odnosi na** uvjete za pristup i **zapošljavanju i samozapošljavanju**. Nezavisna odvjetnica podsjeća na to da je cilj Direktive, time što obuhvaća područje „zapošljavanja i obavljanja zanimanja“, omogućiti građanima da ostvare svoj potencijal i da zarađuju za život tako što pružaju svoj rad. **Ono što je važno za primjenu te direktive jest to da osoba pruža vlastiti rad, neovisno o pravnom obliku u okviru kojeg se rad pruža.**

Zbog toga nezavisna odvjetnica smatra da pojam „samozapošljavanje“ **ne isključuje isporuku robe i pružanje usluga, ako njihov isporučitelj ili pružatelj nudi svoj vlastiti rad kako bi zaradio za život.**

Kao drugo, nezavisna odvjetnica utvrđuje da „uvjeti za pristup samozapošljavanju“ obuhvaćaju okolnosti ili činjenice koje moraju obvezno postojati kako bi osoba mogla dobiti određeni posao kao samozaposleni radnik. U tom pogledu, nezavisna odvjetnica naglašava da, ako mogući primatelj usluga samozaposlenog radnika uvjetuje pristup poslu time da ta osoba nije homoseksualac, osoba te spolne orijentacije ne može dobiti taj određeni posao.

S obzirom na to, **odbijanje sklapanja pojedinačnog ugovora o pružanju usluga sa samozaposlenim radnikom**

¹ Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (SL 2000., L 303, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 1., str. 69. i ispravak SL 2020., L 63, str. 9.)

zbog spolne orijentacije te osobe obuhvaćeno je izrazom „uvjeti za pristup samozapošljavanju”.

Usto, nezavisna odvjetnica ističe da je u okolnostima ovog slučaja primjenjiva ne samo odredba Direktive koja se odnosi na „uvjete za pristup samozapošljavanju” predmetnog samozaposlenog radnika već i odredba koja se odnosi na otkazivanje njegova ugovornog odnosa zbog njegove spolne orijentacije.

Kao treće, nezavisna odvjetnica smatra da **Direktiva zabranjuje poljsko zakonodavstvo koje omogućuje gospodarskim subjektima da prilikom izbora ugovorne strane uzimaju u obzir spolnu orijentaciju. S obzirom na to da to zakonodavstvo nije potrebno za zaštitu sloboda drugih u demokratskom društvu, ono nije obuhvaćeno mogućim odstupanjima od te direktive.**

Nezavisna odvjetnica ističe da sloboda izbora ugovorne strane može legitimno biti ograničena kako bi se zaštitile druge važne vrijednosti u demokratskom društvu, poput jednakog postupanja pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja. Direktiva izriječno jamči tu vrijednost, ne utječući pritom na samu bit slobode izbora ugovorne strane. Naime, gospodarski subjekti i dalje mogu odabrati najprikladniju osobu za posao na temelju razloga koji su za taj posao relevantni.

Direktiva ispunjava i zahtjeve proporcionalnosti, s obzirom na to da je prikladna i nužna za postizanje svojeg cilja, odnosno društva bez diskriminacije na zabranjenim temeljima u području zapošljavanja i obavljanja zanimanja. Jednakost kojoj ta direktiva teži može se postići samo ako nitko tko zahtijeva i traži rad druge osobe ne uzima u obzir jednu od značajki zabranjenih Direktivom.

S obzirom na to da sloboda ugovaranja Direktivom nije neproporcionalno ograničena, nezavisna odvjetnica ističe da **sud koji je uputio zahtjev mora izuzeti iz primjene predmetno poljsko zakonodavstvo** jer ono sprečava primjenu prava da se ne bude diskriminiran na temelju spolne orijentacije, koje Direktiva jamči.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s čitanja mišljenja dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

